

Fylkesdelplan for Hardangervidda
Referat fra møte i Arbeidsutvalget – AU - 23. september 2008.

Møtested:	Skinnarbu høyfjellshotell, Tinn kommune
Til stede:	Lars Bjaadal, Telemark fylkeskommune Mette Lund Stake, Buskerud fylkeskommune Magnar Lussand, Hordaland fylkeskommune Kirsti Kolle Grøndahl, Fylkesmannen i Buskerud Arne Vinje, Vinje kommune Anved Johan Tveit, Eidfjord kommune Olav H. Opedal, Villreinnemnda Ellen Korvald, prosjektleder
Forfall:	Steinar Berthelsen, Rollag kommune
Referent:	Ellen Korvald

Møtet ble innledet med et kort besøk og omvisning på Norsk Villreinsenter.

Sak 1. Orientering om status i arbeidet

Planprogram ble etter styringsgruppemøtet 21. mai sendt til behandling i de tre fylkesutvalgene, og der vedtatt lagt ut til offentlig ettersyn. Ca. 320 brev om høringen og informasjonsmøtet den 24. september ble sendt ut i juli.

Andre prosjekter:

- **Prosjektet om ferdsel fra turistbedrifter** gjennomføres etter planen. Skjer i samarbeid med fylkesdelplan for Rondane-Sønkletten og Setesdalheiene-Ryfylke og gjennomføres med NINA som prosjektansvarlig. Avsluttes i år.
- **Prosjektet om villrein og Lufsjåtangen** er etter en tilbudsrunde besluttet gitt til NINA. Arbeidet blir innledet med et arbeidsmøte på Imingfjell Turistheim den 14. oktober der bl.a. lokalkjente ressurspersoner i Tessungdalen og Uvdal inviteres. Pga. noe seinere oppstart enn opprinnelig forutsatt, skyves avslutningstidspunktet til 1. mars 2009.

Viktige møter etter sommerferien:

- **Administrativ gruppe** hadde møte 2. september og drøftet bla. ytre planavgrensning, oppstart og gjennomføring av lokale planprosesser, og framskaffing av lokale/kommunale data. Temaene blir fulgt opp i dette AU-møtets sak 2.
- **Flertallsfraksjonen i Stortingets energi- og miljøkomite** besøkte Villreinsenteret på Skinnarbu 11. og 12. september. Styringsgruppeleder orienterte her om vårt fylkesdelplanarbeid, og ble møtt med positiv interesse fra stortingspolitikere.
- **Hyttekonferanse:** 15. og 16. september arrangerte fylkeskommunene Buskerud og Oppland og KS konferanse om "muligheter og utfordringer i hyttekommuner". Seminaret satte fokus på bl.a. arealbruk, økonomiske ringvirkninger av hyttebygging, utfordringer knyttet til helsetjenester for hyttebefolkningen, hytteeiere som ressurs, bygdeungdommens holdning til turistutviklingen. Flere politikere og planleggere fra "våre" kommuner og fylkeskommuner deltok. Konferansen hadde mange svært gode foredrag.
- **Miljøverndepartementet** inviterer ca. 2 ganger i året til et fellesforum for "fjellfylkesdelplanene". 22. september var det et slikt møte. Viktige signaler fra dette møtet var:
 - *andre interessegrupper* enn miljø og villrein skal trekkes sterkere inn i disse møtene. Departementene KRD og LMD, samt Statens Landbruksforvaltning og Riksantikvar deltok, og det vil bli satt mer fokus på deres ansvarsfelt i et seinere møte.
 - *økonomi:* MD arbeider for å styrke sitt økonomiske bidrag til fylkesdelplanene i kommende årsbudsjett. Årets bevilgning på 300.000 til hver av de oppstartede

prosjektene er en økning fra i fjor. Det ble i møtet gitt beskjed om at dette økes med ytterligere 20.000 til 320.000.

- o *Planprogrammet* skal, etter gjeldende regelverk, forelegges MD før endelig fastsetting lokalt. Fra fylkeskommunenes representanter ble det stilt spørsmålsteget ved behovet når planprogrammet har vært til høring, man var også bekymret for egen framdrift. MD's representanter presiserte at dette mest vil bli en formalitet, og de er innstilt på rask vurdering og ikke å skape unødige forsinkelser. **AU** uttrykte i drøftingen at dette oppfattets som et nødvendig og forsinkende ledd. Prosjektleder ble oppfordret til å holde kontakt med MD om dette å finne en smidig løsning som ikke forsinker vår prosess.

Sak 2. Drøftinger knyttet til videre arbeid

1) Økonomi

Situasjonen per nå er at:

- MD har skriftlig gitt tilsagn om 300.000, og muntlig 320.000 for 2008. De jobber for å øke dette ytterligere for 2009 og 2010.
- Fylkeskommunene har underskrevet gjensidig avtale om 300.000 per fylkeskommune per år, 2008- 2010.

Dette gir følgende rammer:

	2008	2009	2010
Miljøverndepartementet	300.000	300.000?	300.000?
Fylkeskommunene totalt	900.000 *+ egeninnsats	900.000 * egeninnsats	900.000 *+ egeninnsats
Kommunene	Egeninnsats	Egeninnsats	Egeninnsats
MD-midler overført fra 2007	250.000		
SUM	1.450.000*	1.200.000?	1.200.000?

* 300.000 per fylkeskommune, jfr. avtale datert mai-juni 2008

Dette budsjettet er noe større ramme enn det som ble skissert i søknad til Miljøverndepartementet, som var et "lavbudsjett" basert på at det må skaffes ny/supplerende finansiering til "kunnskapsprosjekter" og konsekvensvurderinger. Denne økte rammen gir noe bedre utgangspunkt for disse arbeidene. Men kostnadsnivået slike prosjekter, og særlig for konsekvensvurderinger, er svært usikkert.

AU presiserer at dersom MD stiller store krav til omfang av konsekvensvurderinger, må man også kunne forvente økonomisk bistand fra departementet til dette.

2) Ytre plangrenser

Drøftingen av dette tok utgangspunkt i den administrative gruppas vurderinger. AU sluttet seg, med noen presiseringer, til at dette er et godt utgangspunkt for utredningsområdet. I utgangspunktet er prinsippene da følgende:

Villreinrelaterte premisser for avgrensningen:

- Alle arealer som pågående villreinkartlegging definerer som biologisk sett leveområder for Hardangerviddastammen bør med. I tillegg bør influensområdene inngå i planområdet, dvs. utenforliggende arealer som er så nære at aktiviteter der kan påvirke villreinen.
- Jaktvaldgrensene bør ikke være premiss i avgrensningen.

Andre planer:

Arealavgrensningen bør "møte" andre fylkesdelplaner, som Blefjellplanen og Setesdal/Ryfylkeplanen. Overlapp kan noen ganger være hensiktsmessig.

Bruk og bygdeutvikling:

- Planperspektivet skal i følge "oppdragsbrevet" fra MD være både bruk og vern. Dersom planen skal gi plass til arealer både til villrein og til bygdeutvikling, bør den ha relativt vide grenser. Men AU understreker at det forutsettes at "bruk" handler om ulike bruksformer både innenfor og utenfor villreinområdet.

Utredningsområde:

- Planarbeidet bør starte med et **utredningsområde**. Dette skal innskrenkes i det videre planarbeidet dersom man mener en så vid avgrensning ikke er hensiktsmessig. Mest sannsynlig vil dette skje.

- Utredningsområdet bør strekkes ut til naturlige barrierer som veger, jernbane og vassdrag. Eksempelvis E134 over Haukeli, Hardangerfjorden, Bergensbanen, Lågen i Dagali, Tunhovdfjorden og Rv 40 i Numedal.

AU forutsetter at gjeldende kommuneplaner skal kunne praktiseres fram til vedtak om ny fylkesdelplan. Dette er særlig viktig i de bygdenære områdene.

I neste AU-møte legges det opp til en konkret drøfting av kartfestede ytre "utredningsgrenser". Dette bør også drøftes i lys av grensene i Hardangervidda Aust-planen.

3) Lokale planprosesser

De 9 kommunene er svært ulike mht. status i kommuneplanrulleringen. Noen er i en slutfase og ser det som relativt enkelt å gi innspill til fylkesdelplanen basert på dette. Andre har stort behov for å rullere kommuneplanene, og ønsker å gjøre det integrert med utarbeiding av innspill til fylkesdelplanen.

Drøftingene i den administrative gruppa viste behov for at "bestillingen" til kommunene presiseres noe mer enn planprogrammets beskrivelse. Det ble der også gitt uttrykk for et ønske om at prosjektleder, og om mulig også styringsgruppeleder, møter i planutvalg/formannskap i kommunene for å klargjøre form og innhold på innspill til fylkesdelplanen. Dette ble vurdert som viktig bl.a. for å få mest mulig lik forståelse i de ulike kommunene.

AU konkluderte med at man må kunne forvente at alle kommuner nå vurderer sine arealbruksplaner i området i lys av fylkesdelplanarbeidets forutsetninger. Det er viktig å få i gang lokale prosesser snarest mulig.

Prosjektleder arbeider videre med konkretisering av "bestillingen" og opplegg for å få til møter med kommunene. Fylkesvise fellesmøter vil være en god og effektiv måte.

4) Databehov/datainnsamling

Planprosessen trenger oppdatert kunnskap og stedfestede data om ulike forhold, dels til selve planarbeidets avveininger og dels til å gi en beskrivende kunnskapsdel i planrapporten.

Det presiseres at dette ikke skal bli for omfattende (ingen ny NOU 1974:30). Men nok til å gi forståelse av natur, kultur og samfunn på og rundt Hardangervidda, - med sikte på å ta godt vare på disse arealressursene for framtida. Kanskje kan det være aktuelt å oppdatere/videreføre noe av den kunnskapen som ligger i NOU'en.

Sak 3. Rammer for kommende møter

AU-møte 24. oktober er tidligere berammet til å være på Geilo. AU er åpen for å legge møtet alternative steder, men helst et sted det er mulig å komme med offentlig kommunikasjon. Møtestart bør være fra morgenen, slik at de fleste trolig må komme kvelden før.

Viktigste temaer i møtet vil være planavgrensning og planprogram som forberedelse til styringsgruppemøtet 4. november.

Styringsgruppemøte 4. november har vært planlagt lagt til Drammen. Det er aktuelt å flytte dette til Kongsbergområdet.

Til møtet inviteres også den administrative gruppa som skal ha oppfølgende arbeidsmøte den 5. november.

Det planlegges et miniseminar som del av fellesmøtet med tema bygdeutvikling og arealbruk i fjellområdene. Møtetema ellers er først og fremst planprogram og ytre planavgrensninger.

Sak 4. Opplegg for informasjonsmøtet 24. september

Dagsorden:

- 1) Villreinreinens leveområder. Orientering om Villreinsenterets kartlegging v/Andres Mossing
- 2) Planprogram. Presentasjon v/Ellen K.
- 3) Drøfting av referansegruppas sammensetning.
- 4) Eventuelt

Tidsramme: 10.00-14.30

Deltakere: Ca 50 er påmeldt.